

سرشناسه	: وفاری لنگرودی، زهره، ۱۳۵۳-
عنوان و نام پدیدآور	: حافظ شاعر عارف: نه عارف شاعر/ مولف زهره وفاری لنگرودی.
مشخصات نشر	: تهران: سنجش و دانش، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری	: ۱۱۷ص.
شابک	: 978-622-05-2908-8
وضعیت فهرست نویسی	: قیما
پادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۰۹-۱۱۰.
موضوع	: حافظ، شمس‌الدین محمد، ۷۹۲ق - نقد و تفسیر
موضوع	: Hafiz, Shamsoddin Mohammad, 14th Century -- Criticism and interpretation
موضوع	: حافظ، شمس‌الدین محمد، ۷۹۲ق - عرفان
موضوع	: Hafiz, Shamsoddin Muhammad, 14th century -- Mysticism
موضوع	: شاعران ایرانی -- قرن ۸ق -- نقد و تفسیر
	: Poets, Iranian -- 14th century -- Criticism and interpretation
	: مشاهیر -- دیدگاه درباره حافظ
	: Celebrities -- Views on Hafez
	: شعر فارسی -- قرن ۸ق. -- تاریخ و نقد
	: Persian poetry -- 14th century -- History and criticism
رده بندی کنگره	: PIR۵۴۳۵
رده بندی دیویی	: ۸۹۱/۳۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۷۸۵۳۳۷
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: قیما

عنوان: حافظ شاعر عارف؛ نه عارف شاعر	 www.sanjesh.ir sanjeshodanesh@iran.ir قیمت: ۲۵۰۰۰۰ ریال
مؤلف: زهره وفاری لنگرودی	
ناشر: سنجش و دانش	
نوبت چاپ: چاپ اول - ۱۴۰۰	
تیراژ: ۳۰ نسخه	
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۰۵-۲۹۰۸-۸	
نشانی: میدان انقلاب، خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه، پلاک ۱۳۶، تلفن: ۰۲۱۶۱۲۶	
«کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر محفوظ می باشد»»	

فهرست مطالب

۱		مقدمه
۳		فصل اول : تاریخچه عصر و زمان حافظ / کلام حافظ
۴		نگاهی به زندگینامه و تاریخچه زمان حافظ
۸		کلام حافظ
۱۰		نمونه ای از اشعار حافظ
۱۴		قالب ها و درون مایه های شعر حافظ
۱۴		ویژگی های بارز دیوان حافظ
۱۶		فصل دوم: توصیف وازگان در شعر حافظ / شخصیت ها در شعر حافظ
۱۷		انواع توصیفات دیوان حافظ
۱۷		نمونه هایی از توصفهای عینی
۲۰		چگونگی توصیفات و ویژگیهای آن
۲۱		توصیفات و ویژگیهای آن
۲۲		توصیف و هنر داستان نویسی
۲۲		زیبایی در قلمرو وازگانی
۲۳		❖ ۱-۳ ماه
۲۵		❖ ۲-۳ خورشید
۲۶		❖ ۳-۳ بیت
۲۷		❖ ۴-۳ پری
۲۸		❖ ۵-۳ حور
۲۸		❖ ۶-۳ خوب
۳۲		❖ ۳-۴ چشم
۳۴		❖ ۴-۴ مژه
۳۵		❖ ۵-۴ مو
۳۶		❖ ۶-۴ حال
۳۶		❖ ۷-۴ رخ
۳۷		❖ ۸-۴ دهن
۳۸		❖ ۹-۴ زبان
۳۸		❖ ۹-۴ قد
۳۹		❖ ۱۰-۴ دل
۴۰		شخصیت ها در دیوان حافظ
۴۱		❖ ۱-۲ اشخصیت های منفی
۴۱		❖ ۲-۲ صوفی
۴۲		❖ ۳-۲ زاهد
۴۴		❖ ۴-۲ شیخ

❖ ۵-۲ واعظ:	۴۴
❖ ۶-۲ مدعیان:	۴۵
❖ ۷-۲ محتسب:	۴۵
❖ ۱-۳ شخصیت های مثبت:	۴۶
❖ ۲-۳ رند:	۴۶
❖ ۳-۳ پیر:	۴۸
❖ ۴-۳ درویش:	۴۹
فصل سوم: عرفان حافظ از دیدگاه نویسندگان و ادیبان ادب فارسی / عرفان حافظ از دیدگاه علمای	
اسلامی / تاثیر حافظ بر شاعران جهان:	۵۲
عرفان حافظ از دیدگاه نویسندگان و ادیبان ادب فارسی:	۵۳
بهاء الدین خرمشاهی:	۵۳
میرجلال الدین کرازی:	۶۱
استاد محمد رضا شفیعی کدکنی:	۶۲
دکتر سعید حمیدیان:	۶۳
عرفان حافظ از دیدگاه علمای اسلامی:	۶۵
شهید مرتضی مطهری:	۶۵
حجة الاسلام والمسلمین سیوحی:	۶۸
علامه جوادی آملی:	۷۰
علامه محمد تقی جعفری:	۷۱
آیت الله خامنه ای:	۸۲
آیت الله سعادت پرور (پهلوانی تهرانی):	۸۳
حکیم حاج ملاهادی سبزواری:	۸۴
شیخ جعفر اقای مجتهدی:	۸۴
شیخ رجبعلی خیاط:	۸۴
آیت الله العظمی آراکی (ره):	۸۵
آیت الله خامنه ای:	۸۵
استاد ابراهیم دینانی:	۸۷
فصل چهارم: اثبات عرفان حافظ:	
تأثیر اسلام بر ادبیات فارسی:	۱۰۲
تکرار تاریخ:	۱۰۵
استفاده از الفاظ و عبارات:	۱۰۶
پیروی از پیرراه:	۱۰۷
منابع:	۱۰۹

❖ مقدمه

عشق زمینی نردبانی ست برای اعتلای انسان و دست یابی او به عشق الهی.

با واکاوی در گذشته ی تاریخ و ادب فارسی درباره ی عشق به این نتیجه دست خواهیم یافت که ابراز عشق و علاقه ابتدا از محسوسات سرچشمه گرفته و کم کم به معقولات روی آورده و بعد از گذشت زمان با تلفیق عقل و عشق گام به مرحله ای فراتر گذاشته و به ستایش معبود ابدی و ازلی (عشق لایتناهی) پرداخته و مستغرق درگاه الوهیت گشته یا به تعبیری خوش تر با او یکی شده... که از آن به عنوان عرفان می توان یاد کرد. زبان حافظ زبان استعاری (مفهومی) عرفانیست که به خاطر تشابه آن به کلمات و عبارات قابل فهم بشری ما را دچار کج فهمی کرده و از آن تعبیر به عشق زمینی می نماییم. این تحقیق برای برطرف نمودن شبهات موجود در تفکرات کسانیست که هنوز هم بعد از گذشت چندین قرن از سخنان حافظ و متأثر نمودن بزرگان عالم باز هم در زمینی یا آسمانی بودن کلام او دچار شک و تردیدند و دانشجویان و دانش پژوهان را با این کلام در دریایی از حیرانی و سردرگمی غرق نموده و مات و متحیر می نمایند. مطالعه ی دیباچه ی کتاب حافظ نامه و زیبایی این سخن استاد بهاءالدین خرمشاهی درباره حافظ که «این سه تن (سنایی، عطار و مولانا) عارف شاعرند، و حافظ شاعر عارف» (حافظ نامه، ص ۵۰) ما را برآن داشت که حداقل برای رفع این مشکل؛ یکبار برای همیشه به این موضوع پرداخته و به حرف و حدیث ها پایان دهیم، برای حصول به این مقصد به دلیل وضعیت موجود (شیوع کرونا) از سایت های مختلف که مقالات زیبایی از بزرگان ادب پارسی در همایش های حافظ به چاپ رسیده بود و سخنان انسان های وارسته ای چون علامه طباطبائی، علامه جعفری، مقام معظم رهبری سید علی خامنه ای و دیگران و همچنین مصاحبه هایی که در این باره در بزرگداشت حافظ از ادیبان زمان انجام شده بود، توانستم بر این مهم فائق آیم. با توجه به وقت و زمانی که حافظ در آن می زیسته و فضای حاکم بر آن که انسان ها زهد و پارسایی

را پوششی برای پنهان نمودن درون پرتزویر خود قرار داده بودند؛ حافظ را می بینیم که با رند و رندی توانسته از این معضل بزرگ خود را وارهانده و با تاسی از پیر و مرشد و مراد خود به سلامت از این وادی گذر کرده و رهجویان راه حقیقت را به سمت و سوی حقیقت محض؛ خداوند لایزال رهنمون سازد و انسان کامل را از این منظر جلوه گر سازد. برای روشن شدن مطلب ابتدا به سخنان ادیبان بزرگ ایران که بر تارک ایران اسلامی می درخشند، گریزی زدم و پس از آن از سخنان عارفان طراز اول کشور بهره جستم و در آخر نیز از کلام بزرگان جهان که از این شاعر عارف نامی پیروی کرده اند بهره برده و تحلیلی از این جستار به عاشقان این راه هدیه می نمایم که شاید بتواند راهگشای جستجوگران حقیقی عرفان و عارفان باشد.

من ا... توفیق

زهره وقاری لنگرودی

www.ketab.ir